

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS EXAGITANDA DISPVATIONIBVS IN

SCHOLIS PARISIENSIVM MEDICORVM DIE IOVIS III. IVNII

VENERANDO VIRO D. CLAVDIO FAVVELETIO DOCTORE MEDICO,
& in Ecclesia Senonensi præcentore, & Canonico, moderatore prudentissimo.

An circuitus manifesta causa?

Sanguinis, pituitæ, & utriusque bilis, ut à calore effluxus, ita ab alimentorum dissimilari substantiâ perennis generatio. Hæc si paululè fluxu superent, longiore morâ acrimoniâ induunt: quâ irritata natura, in partes imbecilliores excludit noxia. Unde calidus humidus sanguis, à sanguine & pituitâ quàm à bile molestior: quæ, materiâ vacuatâ, quiescit, donec alia denuò collecta sit. Huiusmodi sunt in hæc quædam quædâ, quarum non raro dem hæc quædam noxia: ita ut hæc quædam quibus optimè in catharticis præsidium: hæc autem quibus odora vana noxia, etiam in cunuchis, mulieribus, pueris, cuius humorè fluentè à pedibus auertere pessimè, licet accessionibus quilibet finis adhibitus proficit. Terribilissima bellua, quæ tamen hoc secum adfert commodi, ut nulla unquâ conuulsio (cuius due cause, inanitio, repletio) podagricos corripiat. Nec secus, menstrua in mulieribus, in plerisque ciborum reliquia, statu temporibus ad excretionem promouentur.

A ubi maxima humorum copia collecta est, non sine obstructione putredo exoritur, eius caloris parens qui est naturali contrarius: ab eoque feruore febris, si calor natus fonte hostis obideat. Etenim, ut nulla febris frigida, ita nulla licet aliunde quàm à caloris arce repetere: quæ ubi obfessa est, in extremos adestionis fines cladè diffundit. Quippe ut à cerebro nervi, à iecore vene, ita à corde arterie in totum corpus, quibus calor ille siccus (in quo febris essentia) dispergitur, functionibus incommodus. Nec tamen ab omnibus humoribus eodem modo fit febris. Solus sanguis hanc gignit alteratione simpliciter: utraque bilis & pituita, non citra putredinem. A sanguine putri, nulla (nec enim unquam putris, sanguis est) ab eodè nulla intermittens: ab utraque bile, & pituitâ, si in maioribus vas putrescant, continua: sin autem in minoribus, à flauâ bile, tertiana: ab atrâ, quartana: à pituitâ, quotidiana intermittens.

Continuarum quæ à pituitâ, quotidiani circuitus emula, fere lente, apoplecticis lethifera. Quæ à bile flauâ, ternis diebus ingrauescunt: senibus rariore, leniores, peiores: rigoris nonnunquam participes: quibus si, ante septimum diem, morbus regius contingat, malum: nec unquam bonum, si cum hypochondrii duritie. Ab atrâ bile ortæ, quartana intermittente paroxysmo referuntur, in quibus, a somno pavor, malum. In his, sudores, nisi diebus criticis eruperint, longius in a cutis, frigidi, etiam die critico, lethalem morbum portendunt: ut & cum delirio, respiratio præpedita, colliquamentum, liuor digitorum & pedum. Intermittenti, quotidiana horas octodecim affligit, sex intermittit, manentibus tamen alterum circuitum prioris accessionis reliquiis, senibus familiaris. Tertiane accessio horarum duodecim, remissio sex & triginta, calidus siccus, æstate mediâ, crebra, ad summum, nonno circuitu indicatur: catarrhè exhausti: Quartanarum accessio diutissime fatigat: remittit in quartum diem. Earum quæ sunt æstiuæ, breues, animales longissimæ, à conuulsionibus libera, magno morbo correpti utiles.

Lquemadmodum, ex sinceri humoris corruptione, simplex & exquisita febris nascitur (nostrâ atate propter ingluuiem rarissima) ita ex confusis æqualiter humoribus variis, confusæ febres, confusæ signa, nec ullam certè febris speciem indicantia: Sin autem inæqualiter, à bile flauâ exsuperante, tertiana nobis: ab atrâ, quartana: à pituitâ, quotidiana dicitur. At ex variis humoribus, diuerso loco putrescentibus, implicite febres prodeunt, tertiana duplex frequentissima, quartana duplex & triplex non rara, quotidiana duplex in solens: & alia quædâ ab implicitis diuersi generis inter mittentibus, inter se, aut cū cōtinuis. Cuius febris, accessionis tempore, cibis noxiis: quo circuituum ordo, in tertianis aliquando horis duodecim, nonnunquam etiam pluribus perturbatur: Nec minis error quiuius alius, ut vinipotus, exercitatio intempestiua, labor nimius, solis æstus, circuituum tempus solitum peruertunt. Ex quartanis verò noui etiam febrium typi prodeunt, quintana, septimana, nonana.

Anti in circuitu discriminis non alia causa est, quàm materiæ quantitas & qualitas, suffragante partis expellentis robore. Quippe ubi pituita in ventriculo aut venis putruit, calore in corpore effuso, febrem, humore per totum corpus disperso, quotidianam facit. Bilis, ab hepate aut venis, in partes sensiles expulso, cum rigore tertianam. Melancholia item aliene aut venis, in corporis habitu, quartanam, intermittentes singulas, & certis repetitis periculis. Nam quæ singulis circuitibus mouetur materia putris, per sudores, urinas, meatus in sensiles excluditur: & febris, ut antea diximus, definit, donec alia denuò putris materia cor lacestat. Pituita verò cum reliquis humoribus copiâ exsuperet, satis superque in dies ad febrem colligitur, & viscida semper aliquid retinet putredinis, ut facilius denuò putrescat. Melancholia cuius copia minima, temperies putredini contraria, quarto quoque die repetit. Bilis, & quantitate, & apertitudine ad putredinem, inter utramque mediâ, alternis diebus incandescit.

Ergo circuitus manifesta causa.

PROPONEBAT FRANCISCVS DISSALDEVS CASTELLEROTIANVS PICTO. ANNOS NATVS XXII. A PASS. CHRISTI ∞. IO. ICIX.

